

Venäjän talous vireeseen vasta vaalien jälkeen

■ Venäjällä pankkien ekonomistit ovat alkuvuonna kiirehtineet esittämään arvioitaan Venäjän talouden kokonaiskehityksestä vuonna 2012. Näiden asiantuntijoiden arvioissa on paikka paikoin selviä eroja, eikä esimerkiksi ruplan tulevasta kurssikehityksestä löydy konsensusta.

Suurena yhtenäisenä linjana talousasiantuntijoilla kuin kuitenkin se, että vuosi alkaa melko vaatimattomasti, mutta paranee loppua kohden. Vedenjakaja on maaliskuun presidentinvaali. Euroopan talustilanteen heikentyminen toki tuoda muutoksia.

Venäjän talouskasvu tulee hidastumaan viime vuodesta, jolloin bruttokansantuote kasvoi ennakkotiedon mukaan 4,2 prosenttia. Nyt talousministeriön ensimmäinen vuosienlupaus lupaa koko vuodelle 3,7 prosentin kasvua, jota myös ekonomistit pitävät oikeaan osuneena ennusteena.

Kaikkissa arvioissa peruslähtökohdaksi on kuitenkin raakaöljyn maailmanmarkkinahinta, joka ei saisi laskea alle 100 dollarin tynnyriltä. Öljyn hinta on entistä kriittisempi tekijä Venäjän valtionbudjetin tasapainolle. Kun 21 dollarin barrelihinta riitti budjettitasapainoon vuonna 2000, tarvittiin siihen viime vuoden lopulla jo 115 dollarin hintataso. Siksi vuoden 2012 budjetti on laadittu 1,4 prosenttia alijäämäiseksi.

Kasvun hidastumisen syynä pidetään aiempien kasvutekijöiden heikkenemistä. Teollisuuden varastot ovat jo täyttyneet, luotonannon tahti on normalisoitunut eikä maatalouden tuotanto tarjoa samanlaista yllätystä kuin viime vuonna.

Viime vuonna noin 60 prosenttia bruttokansantuotteen kasvusta rahoitettiin pankkien lainarahalla. Maataloudessa taas saatiin viljasta 95 miljoonan tonnin huippusato, kun taas vuonna 2010 viljaa korjattiin vain 60 miljoonaa tonnia.

Kotimaisesta kulutuskysynnästä odotetaan talouden veturia ainakin ensimmäisen vuosineljänneksen aikana, koska se reagoi viiveellä talouskasvun hidastumiseen. Vähittäiskaupan myynti kasvoi viime vuonna 13 prosenttia ja sen arvo nousi 543 miljardiin dollariin. Vähittäiskaupan myynnin arvioidaan vastanneen noin kuutta prosenttia bruttokansantuotteesta.

Viimevuotisen investointitahdin uskotaan jatkuvan

Myös kiinteiden investointien kohdalla alkanut vuosi näyttää vakaalta. Viime vuonna kiinteät investoinnit kasvoivat pitkin vuotta ja kasvoivat vuoden lopulla jo kahdeksan prosentin vuosivauhtia. Asiantuntijat uskovat hyvän investointikehityksen jatkuvan edelleen. Investointitoimintaa kasvattavat muun muassa pääomapaon hidastuminen, rakennustoiminnan vilkastuminen sekä massiiviset infrastruktuurihankkeet, kuten Sotshin vuoden 2014 talviolympialaisten valmistelutyöt.

Venäjä kaipaa kipeästi lisää kiinteitä investointeja myös tänä vuonna. Venäjä tarvitsee vuosittain noin 25 prosenttia lisää investointeja varmistakseen pysyvän talouskasvun. Tästä tavoitteesta on kuitenkin jääty, sillä kaudella 2000–2010 investointien liisäys oli keskimäärin 20 prosenttia.

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Venäjän talous vireeseen vasta vaalien jälkeen..... **1**

Korruptiovaateiden hintalappu kallistui Venäjällä..... **2**

Venäjällä tuotanto vajaan viiden prosentin kasvuun **2**

Skolkovon keskukseen jo yli 300 tulijaa..... **2**

Venäjän inflaatiokehitys ennätyslaidasta..... **3**

Venäjällä pahin pääomapako kolmeen vuoteen..... **3**

Rupla heikkeni hieman vuonna 2011 .. **3**

Venäjän mediamarkkinat dynaamisessa kasvuvaiheessa..... **4**

Sberbankista ja Troika Dialogista syntyy vahvan kokonaisuus **5**

Viranomaissääntelyn ongelmat ja korruptio turvallisuusuhkina Venäjällä..... **6**

Venäjän ICT-osakkeet menettivät lähes neljänneksen arvostaan viime vuonna..... **7**

Varsovasta tuli listautumisten kärkipörssi viim vuonna **7**

Pankit yllättävän vakavaraisia KIE-maissa **8**

Puolalle eurooppalaisittain lupaavat kasvuennusteet **8**

Puolan teollisuuden vauhti säilyi..... **9**

Tallinnaan tulossa isoja kauppakeskushankkeita **9**

Liettuan vähittäiskaupan myynti kääntyi viimein nousuun..... **9**

Latvia kiinnostaa ulkomaisia sijoittajia **10**

Ukraina veti edelleen ulkomaisia investointeja **10**

Valko-Venäjä etenee teknologian viennissä..... **10**

Korruptiovaateiden hintalappu kallistui Venäjällä

■ Venäjän hallituksen korrupti-
on torjuntaohjelmasta huolimatta
keskimääräinen lahjuksena vaadi-
tu summa yli kolminkertaistui viime
vuonna Venäjällä. Sisäministeriön
turvallisuuksosaston mukaan lah-
jusrahassumma nousi nyt 236 000
ruplaan. Se vastasi vuoden lopussa
7 770 dollaria.

Toisaalta viranomaisten aktiivi-
suuden ansiosta korruptiosta saatiin
kiinni yhä useampia vilpin harjoitta-
jia. Korruptiosta kiinni jääneille vir-
kamiehille tuomittujen korvausten
kokonaissumma nousi vuoden aikana
yli 50 prosenttia. Rangaistusmaksut
tuottivatkin valtion budjettiin sekä

yrityksille ja yksityisille edunsaajil-
le 148 miljoonan dollarin arvoiset
korvaukset.

Korruptiota esiintyi tyypillisesti
julkisissa hankinnoissa, terveyden-
huollossa, asumisessa, kunnallis-
tekniikassa, rakentamisessa ja ope-
tustoimissa.

Transparency Internationalin mu-
kaan korruptiotapaukset Venäjäl-
lä ovat viime vuosina vähentyneet,
mutta ne ovat edelleen yleisiä.

Venäjä oli viime vuoden Corrupti-
on Perception Indeksissä sijalla 143
kaikkiaan 182 maata käsittäneessä
vertailussa. Vuotta aiemmin sijalu-
ku oli 154.

Skolkovon keskukseen jo yli 300 tulijaa

■ Moskovan lähistölle valmistuva
Skolkovon innovaatiokeskus myönsi
joulukuun viimeisellä viikolla toimi-
luvan 29 uudelle yritykselle. Siten
keskuksen alueelle hyväksyttiin viime
vuonna kaikkiaan 310 yritystä. Toi-
milupa-anomuksia jätettiin kaikkiaan
noin 1 500 kappaletta. Suunnilleen
kolmannes anomuksen jättäneistä
yrityksistä oli sellaisia, joilla oli ul-
komaista pääomaa.

Joulukuun lopulla hyväksytyistä
yrityksistä joka neljäs aikoo asettua
keskuksen IT-klusteriin. Muut uudet
tulokkaat edustavat energia-alaa,
biolääketiedettä, avaruusteknolo-
giaa ja ydinteknologiaa.

Viime vuonna Skolkovon säätiö
myönsi taloudellista tukea 69 tutki-
mus- ja kehityshankkeelle yhteen-
sä 166 miljoonan dollarin arvosta.
Lisäksi projektirahoitusta saatiin
yksityisiltä rahastoilta ja muilta si-
joittajilta.

Skolkovon säätiö on aktiivisesti
hakenut innovaatiokeskukseen myös
ulkomaisia yrityksiä. Tässä tarkoi-
tuksessa keskuksen edustajat ovat
vierailleet myös ulkomailla. Skolko-
vo aloitti ulkomaille suuntautuvat
roadshow-esittelyt viime syksynä
ensimmäisinä kohetina Wien, Mün-
chen ja Silocon Valley Kaliforniassa.
Seuraava roadshow viedään kesällä
Ranskaan ja ohjelmassa painottuu
keskuksen IT-klusterin esittely.

Venäjällä tuotanto vajaan viiden prosentin kasvuun

■ Venäjän teollisuustuotanto kasvoi
viime vuonna 4,7 prosenttia edellis-
vuotiseen verrattuna, selviää Rossta-
tin vastajulkaistusta tiedosta. Vuoden
lopulla tuotannon kasvu kuitenkin hi-
dastui.

Marraskuussa tuotannon vuosili-
säys oli 3,9 prosenttia ja joulukuussa
enää 2,5 prosenttia. Kuukausivertai-
lussa joulukuun oli kuitenkin 2,5 pro-
senttia parempi kuin marraskuu.

Rosstat ei vielä ole julistanut vuo-
den 2011 teollisuustuotannon kas-

vulukuja tuotannon pääsektoreiden
ja eri toimialojen osalta.

Pidemmän aikavälin vertailussa
viime vuoden tuotantolukua voi pitää
hyvänä. Vuosina 2006–2010 Venä-
jän teollisuustuotanto kasvoi vuo-
sittain keskimäärin 2,25 prosenttia.
Historiallisesti paras kuukausitulos
saavutettiin toukokuussa 2010, jol-
loin tuotanto kasvoi 12,6 prosenttia.
Heikoin tulos taas osui tammikuul-
le 2009, kun tuotanto romahti 16,9
prosenttia.

**IDÄNKAUPAN
VIENTIPALVELUT**
www.compiler.fi

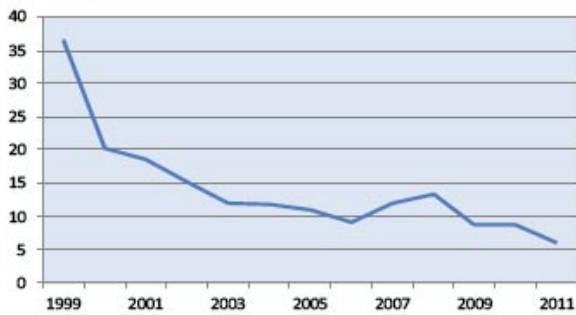
19. vuosikerta

Toimitus/
Markkinointia

Oy Compiler Ab
Osuuskunnantie 50 B
00660 Helsinki
[klaus
lehmuskallio@compiler.fi](mailto:klaus.lehmuskallio@compiler.fi)

Klaus Lehmuskallio
044 3562 646
Kaija Pasila-Lehmuskallio
044 514 1245

Kuluttajahintainflaatio, %/v

Lähde: Rosstat

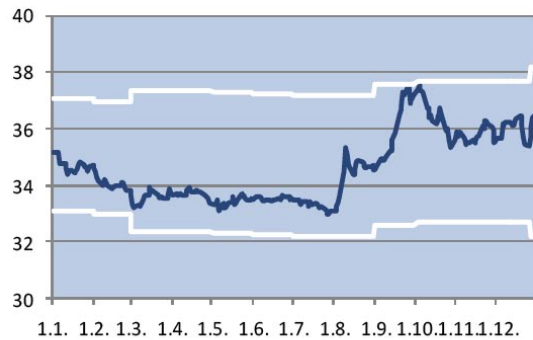
Venäjän inflaatiokehitys ennätyslaidasta

■ Kuluttajahinnat nousivat viime vuoden aikana 6,1 prosenttia eli hitaammin kuin kertaakaan aiemmin nyky-Venäjän historian aikana. Venäjä kärsi Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen pitkään poikkeuksellisen nopeasta inflaatiosta. Vasta vuonna 2009 inflaatio painui alle 10 prosenttiin useamman vuoden ajaksi.

Viime vuoden rauhalliseen inflaatiokehitykseen vaikuttivat muun muassa kierrossa olevan rahamäärän hidastunut lisäys, joka johtui osin pääomien kasvaneesta viennistä. Yhtenä syynä oli myös se, että federaatio-budjetti oli ylijäämäinen, joten menojen kattamiseen ei tarvittu lisärahaa. Kolmas tekijä oli ruoan hinnannousun hidastuminen vuoden 2010 heikon sadon aiheuttaman poikkeuksellisen hintapiikin jälkeen.

Asumiseen liittyvien kunnallisteknisten palveluiden säänneltyjen hintojen nousu on inflaatiota vuodesta toiseen ylläpitävä tekijä. Palveluiden hintojen nousu oli viime vuonna jälleen nopeaa, kun ne kallistuivat 12 %. Talousministeriö ennustaa nyt alkuvuoden tilanteessa vuoden 2012 inflaation jäävän 5–6 prosenttiin.

Ruplan kurssi suhteessa valuuttakoriin ja keskuspankin määrittämä valuuttaputki vuonna 2011

Lähteet: Bloomberg, Venäjän keskuspankki

Rupla heikkeni hieman vuonna 2011

■ Viime vuoden lopussa Venäjän ruplan arvo eurosta ja dollarista koostuvaan valuuttakoriin nähden oli vajaa 4 % heikompi kuin vuoden alussa. Ruplan heikenneminen johtui pääosin kansainvälisen taloustilanteen tuntuvasti lisääntyneestä epävarmuudesta.

Vuoden 2011 aikana ruplan arvo valuuttakoriin verrattuna oli alimmillaan lokakuun alussa, jolloin se oli 14 % heinäkuun lopun huipputasoaan heikompi. Loppuvuodesta rupla kuitenkin vahvistui jälleen hieman, mutta sen kurssikehitys oli hyvin vaihtelevaa.

Venäjän keskuspankki lisäsi viime vuonna edelleen valuuttakurssipolitiikkansa joutavuutta laajentamalla ruplan vaihteluväliä valuuttakoriin nähden sekä lisäämällä valuuttaputken liikkuvuutta. Vuoden 2011 lopussa dollarin kurssi oli 32,1 ruplaa ja euron 41,7 ruplaa.

Lähde: Suomen Pankki. BOFIT Viikkokatsaus: Seija Lainela

Venäjällä pahin pääomapakko kolmeen vuoteen

■ Venäjän talousjohto odottaa kansainvälisten sijoittajien aloittavan massiiviset pääomansiirrot Venäjälle heti maaliskuun presidentinvaalin jälkeen, raportoi RBC News.

Positiiviset odotukset perustuvat Venäjän makrotalouden vahvaan suorituskykyyn, johon sisältyvät poikkeuksellisen alhainen velkaantumisaste ulkomaille ja keskuspankin suunnatut kansainväliset reservivarat.

Myös kansallisen hyvinvointirahaston varat ovat taas karttuneet

vuoden 2009 jälkeen. Suuri käänne Venäjän taloudelle on tietysti myös maan pääsy WTO:n jäseneksi.

Sijoittajien kannalta tärkein etu on kuitenkin se, että Venäjä on yksi harvoista markkinoista, jonka kasvua voi tänä vuonna pitää varmana.

Viime vuonna yksityispääomia pakeni Venäjältä 84,2 miljardin dollarin arvosta, mikä oli suurin määrä sitten vuoden 2008 finanssikriisin. Vuonna 2010 nettomääräinen pääomapakko jäi 33,6 miljardiin dollariin.

Talousministeriö uskoo nyt pääomavirtojen kääntyvän, koska se odottaa ulkomaisten investointien kokonaissumman nousevan viime vuoden 51,9 miljardista dollarista 70–75 miljardiin.

Investointeja ohjaava virkamieskunta onkin havahtunut vaatimaan nopeita infrastruktuurin parannuksia, sillä muuten Venäjällä ei ehkä kyetä hallitsemaan nopeassa tahdissa sisään ryöppyäviä pääomia.

Professional accounting and administration for your business

We provide:

- Company formation;
- Business consulting;
- Reports, tax declarations and tax returns, statistics, salary calculations, payment services, registering etc.;
- Proficiency and up to date knowledge in local and international taxation and financial legislation;
- Communication in English, Finnish, all local and other languages;
- Reliable partner recommendation in other business fields.

Our office network: Tallinn, Riga, Vilnius, Kaunas, Warsaw, Sofia, Moscow, St. Petersburg and Helsinki. Auditing in Riga.

New office in Budapest.

Find out more: www.leinonen.eu

LEINONEN
ACCOUNTING SERVICES

Venäjän mediamarkkinat dynaamisessa kasvuvaiheessa

■ Venäjällä mediamarkkinat kasvavat nopeimmin koko maailmassa, kehitystä vuosina 2011–2015 kartoittavassa PwC:n Global Entertainment and Media Outlook –raportissa todetaan. Vuonna 2010 Venäjän mediamarkkinat kasvoivat 13 prosenttia ja niiden arvo nousi 20,5 miljardiin dollariin, kun alan kasvu koko maailmassa oli keskimäärin 4,6 prosenttia.

PwC odottaa Venäjän mediamarkkinoiden kasvavan nopeasti myös jatkossa. Vuosina 2011–2015 markkinat kasvaisivat ennusteen mukaan keskimäärin 11,7 prosenttia vuodessa eli noin kaksinkertaiseen tahtiin yleismaailmalliseen kehitykseen verrattuna. Vuonna 2015 mediamarkkinoiden arvo olisi jo 35,7 miljardia dollaria.

Konsulttiyhtiö on laskenut myös muita vertailukohteita, joilla voidaan suhteuttaa Venäjän media-alan menestystä.

Televisiomainonta ohittaa pian Saksan ja Britannia

Televisiomainonnassa Venäjän uskotaan ohittavan 6,1 miljardin dollarin panostuksella Britannian ja Saksan jo tänä vuonna, jolloin siitä tulisi tämän median osalta suurin maa koko EMEA-alueella. Vuoteen 2015 mennessä Venäjän televisiomainonta kasvaisi 42 prosenttia, jolloin sen arvo olisi ennusteen mukaan maailman viidenneksi suurin heti Yhdysvaltojen, Japanin, Kiinan ja Brasilian perässä.

PwC on kokonaiskehityksen lisäksi arvioinut vielä erikseen Venäjän mediamarkkinoiden eri segmenttien kehitystä. Raportissa on päädytty siihen siihen, että myös markkinoiden kaikki 13 alalohkoa kehittyvät hyvin ja kasvavat nopeasti kanainvälisesti vertailtuna.

Venäjän media markkinoiden todellisena voittajana PwC pitää kuitenkin internetiä. Ennusteen mukaan internetmainonta kasvaa kaudella 2011–2015 keskimäärin 20,8 prosenttia vuodessa ja internetliittymien määrä 15 prosenttia.

Sberbankista ja Troika Dialogista syntyy vahvan kokonaisuus

■ Venäjällä solmittiin tammikuussa historiallinen sopimus, kun valtion säästöpankki Sberbank ja investointipankki Troika Dialog vahvistivat fuusionsa. Sen tuloksena syntyy Venäjän ja koko IVY-alueen suurin yhtenäinen pankki-instituutio.

Troika Dialogin kautta Sberbank saa kaipaamaansa kokonaan uuden

vaatimus- ja laatutason mukaista osaamista, palvelutuotteita ja asiakkaita. Troika Dialog hallitsee finanssialan konsultoinnin, investointien strategisen suunnittelun ja sillä on myös kokemusta finanssialan moderneimpien instrumenttien käytöstä globaaleilla rahoitusmarkkinoilla.

Yhdistyneet pankit ovat jo julkista-

neet organisaatiouudistuksia. Uuden Corporate Business liiketoimintasektorin yhteyteen perustetaan Corporate Investment Bank (CIB), joka ryhtyy palvelemaan venäläisiä suuryhtiöitä ja paikallisesti toimivia kansainvälisiä yhtiöitä. Toinen uudelleen organisoitu toiminto on omaisuudenhoitoyksikkö, joka keskittyy sijoitustuotteiden tarjoamiseen yksityisasiakkaille.

Sberbankin pääjohtajan **German Grefin** mukaan fuusio modernisoi osaltaan Venäjän koko finanssialaa ja vahvistaa Moskovan edellytyksiä toimia yhtenä pankkitoiminnan kansainvälisenä keskuksena.

Uudella pankilla on kunnianhimoisena tavoitteena nousta seuraavien viiden vuoden aikana arvopaperi-, valuutta- ja raaka-ainekaupassa maailman 15 suurimman pankin joukkoon. Yhtenä painopistealueena on investointipankkitoiminta, joka on tarkoitus kaksinkertaistaa vuonna 2014.

Fuusiolle vahvat lähtökohdat

Sberbankilla on 27 prosentin osuus koko pankkisektorin yhteenlasketusta varoista Venäjällä. Sillä on maassa 19000 toimipistettä ja 240000 työntekijää. Ulkomailla pankilla on tytäripankit Kazakstanissa, Ukrainassa ja Valko-Venäjällä sekä edustustot Saksassa ja Kiinassa.

Venäjän keskuspankki omistaa Sberbankista 60 prosenttia. Yritys- ja yksityisomistajia on 240 000.

Troika Dialog on vuodesta 1991 lähtien toiminut investointipankki, joka on alallaan johtava sekä Venäjällä että koko IVY-alueella. Pankin laaja-alaiseen toimintaan ovat sisältyneet muun muassa arvopaperikauppa, investointirahoitus, riskisijoitustoiminta ja varainhoito.

Se on toiminut 21:ssä Venäjän kaupungissa. Lisäksi sillä ulkomaan toimistot Lontoossa, New Yorkissa, Kiovassa, Almatyssa ja Nikosiasa.

Hankkeiden valmistelua ja toteutusta Venäjällä, IVY-maissa, Intiassa ja Kiinassa

Buslink Oy suunnittelee ja kehittää vienti- ja tuontihankkeita itäisessä Euroopassa ja Aasiassa. Osallistumme myös hankkeiden käynnistys- ja valvonta-tehtäviin.

Kohdealojamme ovat teollisuus, tukkukauppa ja vähittäiskauppa. Toimimme paikallisesti kohdemarkkinoilla ja meillä on maatoimistot Pietarissa, Kaunasissa ja Shanghaissa.

Meillä on lisäksi yhteistyöverkostoja, joilla vahvistamme resurssejamme projektikohtaisesti.

Buslinkin palvelulinjat:

Business Linkage

- Verkostoituminen, ulkoistaminen ja alihankinnat
- Markkinatutkimukset ja -analyysit

Adviser Services

- Start-up -järjestelyt, johdon konsultointi ja taloushallinnon organisointi
- Laki- ja verotusasiat sekä tilintarkastukset

Trade Services

- Markkinoinnin konsultointi sekä käytännön vienti- ja tuontipalvelut

Yhteystiedot:

Toimitusjohtaja Hannu Kemiläinen, Buslink Oy, Helsinki
puh: (09) 454 8878, e-mail: buslink@co.inet.fi, www.buslink.fi

Viranomaissääntelyn ongelmat ja korruptio turvallisuushkina Venäjällä

■ Suomalaisyriyten Venäjän liike-toiminnalle tyypillisiä ulkoisia turvallisuushkia ovat viranomaissääntelyn ongelmatilanteet ja niihin toisinaan liittyvät korruptiovaateet.

Liiketoiminnan turvallisuuden kannalta haasteellista on myös venäläisen liike-elämän läpinäkymättömyys, joka ilmenee esimerkiksi yritysoston kohteen, yrityksen venäläisen johdon tai liikekumppanin kytköksinä rikollisuuteen tai korruptoituneisiin viranomaisiin.

Tiedot perustuvat Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun CEMAT-tutkimuskeskuksen vuosina 2009–2011 toteuttamaan tutkimukseen, jossa haastateltiin Venäjällä ja Kiinassa toimivia suomalaisyrityksiä sekä analysointiin toimintaympäristön kehitystä liiketoiminnan turvallisuuden näkökulmasta.

Tuore raportti käsittelee yritysturvallisuuden ongelmia, ratkaisuja ja ennaltaehkäisyä Venäjällä ja Kiinassa. Siinä perehdytään kummankin kohdemaan liiketoiminnan ulkoisia ja sisäisiä uhkia koskeviin kysymyksiin, kuten IPR-loukkauksiin, korruptioon ja rikollisuuteen sekä työkultturiin, yritysviestintään ja julkisen sektorin toimivuuteen liittyviin riskeihin. Raportti selvittää myös yrityskaappauksiin, tietomurtoihin ja urkintaan liittyviä kysymyksiä.

Selvityksen hyödyllistä antia ovat etenkin yritys haastatteluihin perustuvat tapauskuvaukset Venäjältä.

Kiusana valtion vahva läsnäolo

Lainsäädännön viranomaisille antamat laajat valtuudet pysäyttää yrityksen toiminta säädösten rikkomista epäiltäessä ovat heijastuneet myös suomalaisyritysten toimintaan. Valtion vahva läsnäolo venäläisessä yritys-toiminnassa näkyy myös tilanteissa,

joissa suomalaisyritykseltä on pyritty urkkimaan tietoa.

Järjestäytyneestä rikollisuudesta aiheutuvat suorat turvallisuushat, kuten suojelurahojen vaatiminen, on sen sijaan haastattelutulosten valossa jäämässä historiaan.

Rikoksellisista uhkatekijöistä esiin nousi lähinnä tapauksia, joissa yrityksen työntekijät tai sen käyttämät palveluntarjoajat olivat myötävaikuttaneet yritykseen kohdistuneeseen omaisuusrikollisuuteen.

Kyseenalaisia kilpailukeinoja

Rikoksia tuntuvampi turvallisuushka ovatkin muut yritykset. Kilpailijat saattavat käyttää kopiointia ja muita kyseenalaisia keinoja. Toimitusketjun eri osapuolet taas rikkovat sopimusehtoja tai yritykselle yritetään myydä omaisuutta, jonka omistusoikeudet eivät kestä päivänvaloa.

Turvallisuushkista vakavimpia olivat selvityksen mukaan yritys kaappaukset, joissa suomalaisyrityksen venäläisen tytäryrityksen johto tai yhteisyrityksen venäläinen kumppani oli junailut itselleen yrityksen omistuksen, liiketoiminnan tai molemmat. Työntekijöiden väärinkäytökset sisälsivät muun muassa osotoimintaan liittyviä voitelurahoja ja myyntiä omaan lukuun ohi yrityksen kirjanpidon.

Lainkuuliaisuus kannattaa

Suomalaisyriyten mukaan viranomaistyöbyrokratian luomia riskejä voi parhaiten hallita noudattamalla mahdollisimman tarkkaan lainsäädäntöä ja muita määräyksiä. Se taas vaatii usein pieneltäkin yritykseltä oman juristin hankkimista.

Esimerkkitapauksessa viranomai-

nen ei suostunut myöntämään terveyslupia suomalaisyritysten tuotteille ilman, että viranomaisen lapsi tai muu hänen suosittelmansa henkilö olisi palkattu yrityksessä merkittävään virkaan.

Suomalaisyritys ei palkannut ehdotettua henkilöä, mutta lupa saatiin. Neuvottelut asiassa hoidettiin oman turvallisuusorganisaation kautta, jossa oli entisiä FSB:n everstitalson henkilöitä. Heitä taas tuki vahva viranomaisverkosto.

Toisessa tapauksessa miliisi syytti suomalaisyritystä tullisäädösten rikkomisesta ja takavarikoi yrityksen varaston tutkinnan ajaksi ja näin halvaannutti yrityksen toiminnan täysin. Annettiin ymmärtää, että tilanne ratkeaa, jos yritys maksaa 200 000 euron "sakon". Yritys myöntyi mak-suun, mutta vaati samalla kuittia tai muuta virallista dokumentaatiota, mihin miliisi ei suostunut.

Tässä tilanteessa yritys kääntyi Suomen konsulaatin puoleen, joka alkoi hoitaa asiaa ja miliisijohtajan kanssa päästiinkin sopimukseen varaston palauttamisesta. Samalla kuitenkin miliisijohtaja valitsi satumanvaraisesti muutaman tuotteen varastolistalta menetettäväksi valtiolle, määräsi sakon ja antoi haasteen oikeuteen. Prosessi päättyi onnellisesti siihen, että käräjäoikeuden käsittely kesti noin minuutin ja päätös oli, ettei lakia ollut rikottu ja siten myös sakko mitätöitiin.

Suomalaisten mukaan lait sinänsä ovat Venäjällä kunnossa, mutta ongelmia voi tulla niiden toimeenpanossa. Viranomaiset saattavat olla puolueellisia paikallisten yritysten hyväksi. Yritysten pitäisi kuitenkin arvioida realistisesti oman yrityksen riskinkantokyky. Ellei yrityksellä ole varaa valvoa toimintaa tai käyttää apuna paikallisia asiantuntijoita ei Venäjälle kannata mennä lainkaan.

Venäjän ICT-osakkeet menettivät lähes neljänneksen arvostaan viime vuonna

■ Pörssilistautuneet venäläiset tietotekniikan ja tietoliikenteen yhtiöt menettivät viime vuonna huomattavan osan markkina-arvostaan. Yhtiöiden osakkeet laskivat koti- ja ulkomaisissa pörssissä keskimäärin 23,3 prosenttia vuositasolla. Pudotus oli suhteellisesti suurempi kuin yleisindeksien muutos kotimaisissa MICEX- ja RTS -pörssissä. MICEX-indeksi laski viime vuonna 16,93 prosenttia ja RTS-indeksi puolestaan 21,94 prosenttia.

East-West Digital Newsin kokooman yhteenvedon mukaan eniten pörssi-arvostaan menettivät Russian Navigation Technologies (RNT) ja mikroelektronikkavalmistaja Sitronics. Kumpikin yhtiön markkina-arvo putosi yli 40 prosenttia.

Monien muidenkin yhtiöiden kurssit laskivat huomattavasti. ICT-alallakin toimivan monialayhtymä AFK Sisteman osakkeet halpenivat 33,8 prosenttia, matkapuhelinoperaattori VimpelComin kurssi laski 37,7 prosenttia ja MTS-operaattorin 29,1 prosenttia.

Selvästi alas tuli myös Venäjän ainoan kotimaisen online-vähittäiskauppayhtiön Utinet.ru:n osakekurssi. Heinäkuussa listautuneen yhtiön kurssi laski vuoden lopussa 18 prosenttia lähtöhinnasta.

Venäjän internetjätti, hakupalveluyhtiö Yandex menestyi sekin huonosti Nasdaq-pörssissä. Kun osakkeen listautumishinta toukokuussa New Yorkissa oli 25 dollaria oli se joulun puolivälissä enää 17 dollaria hinnan käytyä välillä jopa 42 dollarissa.

Heikosti meni myös toisella internetalan suuryhtiöllä Mail.ru:lla. Yhtiön osakekurssi laski vuoden aikana Lontoon pörssissä 40 prosenttia, mutta ylitti vielä niukasti 25 dollarin listautumishinnan lokakuussa 2010.

Pörssien yhdistymisestä historiallinen tapahtuma

Viime vuosi oli historiallinen Venäjän koko pörssimarkkinoiden kannalta. Helmikuussa maan kaksi moskova-

laista pääpörssiä, MICEX ja RTS ilmoittivat yhdistymisaikeestaan, syyskuussa hankkeelle saatiin viranomaishyväksyntä ja joulukuussa fuusio toteutui ja uuden pörssin nimeksi tuli OJSC MICEX-RTS.

Uuden pörssin toiminta kattaa osakkeet, joukkovelkakirjat, valutat, rahastot, raaka-aineet sekä kaikenlaiset johdannaiset.

Maailman 20 suurimman pörssin joukkoon

Vuoden 2011 lopussa yhdistyneiden pörssien yhteenlaskettu vaihto oli 10 100 miljardia dollaria, mistä osakevaihdon osuus oli 1 050 miljardia dollaria.

Osakevaihdon osalta uusi MICEX-RTS kuului maailman 20 suurimman pörssin joukkoon.

Viime vuoden lopussa Moskovan kahteen pörssiin listautuneiden yhtiöiden yhteenlaskettu markkina-arvo oli noin 800 miljardia dollaria.

Varsovasta tuli listautumisten kärkipörssi viim vuonna

■ Varsovan nousi viime vuonna Euroopan pörssien kärkeen listautumisten määrällä mitattuna, kertoo PwC: n tuorein IPO Watch Europe raportti. Varsovan pörssissä järjestettiin peräti 203 listautumista, mikä edusti 47 prosenttia Euroopan kaikkien pörssien listautumisista.

Varsova sijoittui vertailussa hyvin myös antien osakemyynnin kokonaisarvolla mitattuna. Listautuneiden yhtiöiden antitulot olivat 2,2 miljardia euroa, minkä summan ylittivät vain Lontoon ja Madridin pörssit.

Varsovan tapauksessa on kuitenkin otettava huomioon, että valtaosa listautumisista tapahtui pörssin

päälistan ulkopuolella vaihtoehtoisella NewConnect-markkinapaikalla. Pörssin päälistalle tuli vain 38 uutta yhtiötä.

Varsovan pörssi on viime vuosina houkuttellut useita ulkomaisia yhtiöitä listautumaan. Vuoden 2011 lopussa pörssin kahdella markkinapaikalla oli listautuneena yhteensä 46 ulkomaista yhtiötä 20 eri maasta.

Varsovan pörssin pääindeksi, vaihdetuimpien osakkeiden WIG20 laski viime vuonna 21,9 prosenttia ja koko pörssin kehitystä kuvaava WIG 20,8 prosenttia.

Varsovan pörssin toiminta on nyt laajentumassa myös raaka-ainekau-

pan suuntaan. Pörssin hallintoyhtiö osti marraskuussa 80,3 prosentin osuuden Puolan sähköpörssistä TGE:stä.

Kauppasopimuksen mukaan pörssi maksaa mainitusta osuudesta 154 miljoonaa zlotya eli noin 35,8 miljoonaa euroa. Kun ostaja lunastaa vielä loputkin osakkeet tulee TGE:n loppuhinnaksi noin 41,1 miljoonaa euroa.

Hankintaa pidetään tärkeänä askeleena, koska se mahdollistaa pörssitoiminnan laajentamisen raaka-ainekaupan suuntaan. Tarkoituksena on kehittää raaka-aineita varten myös niiden johdannaismarkkinat.

Pankit yllättävän vakavaraisia KIE-maissa

■ Pankkisektori on keskisessä Itä-Euroopassa odotettua vahvemmassa kunnossa, selviää Boston Consulting Groupin tekemästä tutkimuksesta. Konsulttiyhtiö vertaili pankkien vakavaraisuussuhdetta maailmanlaajuisesti. Kohderyhmä käsitti 145 pankkia.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Basel III -sopimuksessa sovittujen vakautussääntöjen eri pankeille asettamia pääomitusvaatimuksia. Pääomitusta tarvitaan, mikäli tappiot ovat muodostuneet uhkaavan korkeiksi suhteessa pankin osakepäämaan.

Pankkisektorin tilanne on erityisen hyvä itäisessä Keski-Euroopassa. Selvityksen ajankohtana alueen pankkien vakavaraisuussuhde oli keskimäärin 11,4 prosenttia, mikä Boston Consulting Groupin mukaan oli maailman kärkitasoa pohjoismaisten pankkien ohella.

Finanssivalvonnan sääntely selittää vakavaraisuutta

Pankkien vakavaraisuutta on parantanut tyydyttävän kannattavuuden ohella myös finanssivalvontaviranomaisten toteuttama sääntely, johon on sisällynyt osingonmaksun rajoittaminen.

EU:n itävaltioiden pankkisektoreiden uhkana ovat kuitenkin ulkomaalaisomisteiset tytäripankit. Mikäli niiden emopankit ajautuvat kriisitilanteeseen on niiden turvauduttava pääomien imurointiin omista tytäripankeistaan. Ulkomaisten omistajien osuus maiden pankkipääomista on suuri ja esimerkiksi Puolassa se nousee 70 prosenttiin.

Puolalle eurooppalaisittain lupaavat kasvuennusteet

■ Puolan viime vuoden talouskasvuluku on vielä lopullisesti vahvistamatta, mutta bruttokansantuotteen ennakoidaan kasvaneen 4,0 prosenttia. Tulos oli Puolan kannalta hyvä, koska Eurostatin ennakkolaskelmien mukaan talous kasvoi koko EU:n alueella 1,6 prosenttia ja euroalueella 1,5 prosenttia.

Puolan keskuspankin mukaan myönteinen kehitys johtui lähinnä hyvän vientikysynnän jatkumisesta ja toisaalta tuonnin supistumisesta zlotyn kurssin takia.

Alkaneesta vuodesta on tulossa vaikeampi ulkoisten tekijöiden takia. Puolan hallituksen talouskasvuennusteena onkin tällä hetkellä 2,5 prosenttia eli sama kuin valtionbudjetin pohjana oleva kasvutavoite.

Myös muut Puolan talouskasvu koskevat arviot liikkuvat samalla tasolla. Maalimanpankin uusimman ennusteen mukaan maan bruttokansantuote kasvaa tänä vuonna 2,5–2,9 prosenttia, riippuen sen tärkeimpien eurooppalaisten kauppakumppaneiden tilanteesta.

Kansallinen työnantajaliitto PKPP Lewiatan on odotuksissaan hieman positiivisempi ja uskoo talouskas-

vun pysyvän noin kolmessa prosentissa, koska yrityksille on kertynyt riittävästi kassavaroja toimintansa normaaliin pyörittämiseen. Järjestö odottaa kuitenkin työllisyystilanteen heikentyvän vuoden aikana.

Myös kotimaisten pankkien ja tutkimuslaitosten ekonomistit ovat samoilla linjoilla. Rzeczpospolita ja Parkiet lehtien kokoamien asiantuntija-arvioiden konsensusennuste lupaa Puolalle tänä vuonna 2,9 prosentin talouskasvua.

Tämäkin talouskehitys olisi suhteellisen hyvä, koska Eurostatin ennusteiden mukaan talouskasvu jäisi tänä vuonna koko EU:n alueella 0,6 prosenttiin ja euroalueella 0,5 prosenttiin.

Suomelle Puola on tärkeä vientimarkkina. Suomen tullin tuoreimman, viime vuoden tammi-lokakuulta olevan ulkomaankauppatilaston mukaan vientimme Puolaan kasvoi kymmenen ensimmäiseen kuukauteen aikana vuositasolla 20 prosenttia ja oli 1,33 miljardin arvoinen. Puolan osuus Suomen viennistä oli 2,8 prosenttia eli tasan sama kuin Norjan ja Belgian osuus.

IDÄNKAUPAN VIENTIPALVELUT - ERIKOISMEDIA VIENTIPALVELUIDEN MAINOSTAMISEEN

- Konsultointi • Taloushallinto • Liikejuridiikka • Koulutuspalvelut ja tapahtumat • Muut asiantuntijapalvelut • Finanssipalvelut
- Toimitilat ja kiinteistöt • Huolinta ja tullaus
- Kuljetukset ja logistiikka

Verkkójulkaisumme jaetaan sähköpostitse noin 1 500 päättäjäosoitteeseen ja se ilmestyy samanaikaisesti myös Compiler-portaalissa. Ilmoitukset ovat interaktiivisia ja ne säilyvät pysyvästi aiempien numeroiden myötä sähköisessä arkistossa.

Tiedustelut ja varaukset: Klaus Lehmuskallio
044 3562646, klaus.lehmuskallio@compiler.fi.

Puolan teollisuuden vauhti säilyi

Puolan teollisuustuotannon kasvu jatkui yllättävän hyvänä viime vuonna aina joulukuun loppuun saakka. Tilastovirasto GUS:in mukaan tuotanto kasvoi tammi-joulukuussa 7,7 prosenttia.

Tulos oli sama myös kauden lopussa joulukuussa. Tämä ylitti markkinaodotukset, sillä ekonomistit olivat varautuneet 6,6 prosentin tuotannon lisäykseen.

Joulukuussa tuotannon kasvuun ylsi 26 toimialaa 34:stä alasta.

Teollisuuden pääsektoreista parhaiten tuotantoaan kasvattivat tehdasteollisuus ja kaivannaisteollisuus. Tehdasteollisuudessa vuosikasvu oli 8,6 prosenttia ja kaivannaisteollisuudessa 7,6 prosenttia. Näiden pääsektoreiden alatoimialoilla päästiin osin todella koviin kasvulukemiin. Hiiliteollisuudessa ja öljynjalostuksessa päästiin peräti neljänneksen vuosikasvuun ja lähelle ylsi myös huonekaluteollisuus.

Joulukuussa taantuneista kahdeksasta toimialasta pahiten kärsi lääketieteellisyys. Sen tuotannon määrä supistui 14,4 prosenttia vuoden 2010 joulukuuhun verrattuna.

Puolan teollisuustuotannon myönteistä kehitystä edistivät tuotavuuden parantuminen sekä kotimaisen valuutan zlotyn halventuminen. Nämä tekijät pystyivät vielä toistaiseksi kompensoimaan kysynnän heikentymisen tärkeimmillä vientimarkkinoilla.

Compiler News

UUTISARKISTO

arkistossa yli 5000

uutista vuosilta

1998-2008

ETSI TIETOA! TUTUSTU!

Tallinnaan tulossa isoja kauppakeskushankkeita

■ Kiinteistösijoittajat aikovat tänä vuonna käynnistää Tallinnassa kuusi suurta liikekeskushanketta, kertoo uutistoimisto BBN. Kansainvälisen kiinteistöalan konsulttiyhtiön Colliersin Tallinnan toimistossa ei kuitenkaan varauksetta uskota kaikkien hankkeiden toteutumiseen.

Investointihankkeensa julkistaneista liikemies Hillar Teder aikoo rakentaa Admiralty Pool – liike- ja asutokompleksin Tallinnaan. Pro Capital Grupp aikoo puolestaan rakennuttaa Moekombinaat–monitoimikeskuksen Peterburikadulle. Hankkeen on tarkoitus käynnistyä kuluvan vuoden jälkipuoliskolla ja kohteen on määrä valmistua kahden vuoden sisällä.

Suuri rakennusyhtiö Kinnisvara taas aikoo rahoittaa ja rakentaa kauppa- ja viihdekeskus Panorama Cityn Tallinnan laulujuhlien tapahtumapaikan lähistölle. Toinen investoija GMP & Partnerid kaavailee suuren EinStein Centre –monitoimikeskuksen rakennuttamista Viimsiin Tallinnan tuntumaan. Rakennustyöt aiotaan aloittaa tänä vuonna ja hanke voisi

valmistua jo vuonna 2013.

Tallinnan laitamille on suunnitella Trigon Capitalin monitoiminnallinen Gate Tallinn –vähittäiskauppa-alue, joka tarjoaa laajalti muitakin palveluita.

Investointihankkeet eivät saa mainittavaa kannustinta ainakaan Viron vähittäiskauppa-alan myynnin viimeaikaisesta kehityksestä, vaan laskelmissa täytyy olla mukana suomalaisten ja muiden ulkomaisien turistien shoppailu.

Paikallisen tilastoviraston tuoreimpien tietojen mukaan vähittäiskaupan myynti kasvoi tammi-marraskuussa vuositasolla 4,0 prosenttia kiintein hinnoin laskettuna. Jakson lopussa marraskuussa vuosikasvu oli 3,0 prosenttia ja myynnin arvo oli 319,5 miljoonaa euroa.

Pitkän aikavälin tarkastelussa vähittäiskaupan viime vuoden kasvu oli vaatimaton, sillä kaupan kasvu oli kaudella 1999–2011 keskimäärin 5,92 prosenttia vuodessa. Tänä aikana yksittäisten kuukausien kohdalla päästiin jopa kaksinumeroiseen vuosikasvuun.

Liettuan vähittäiskaupan myynti kääntyi viimein nousuun

■ Liettuan talous kasvoi viime vuonna 5,9 prosenttia, selviää paikallisen tilastoviraston vastajulkistamasta ennakkotiedosta. Kasvu kuitenkin hidastui vuoden viimeisellä neljänneksellä ekonomistit ovat varautuneet siihen, että kasvu hidastuisi tänä vuonna noin kolmeen prosenttiin.

Tilastoviraston mukaan talouden kaikki pääsektorit ylsivät viime vuonna kasvuun ja parhaaseen tulokseen pääsivät rakentaminen, vähittäiskauppa, kuljetusala ja viestintäpalvelut. Kahtena edellisena vuotena kaupan myynti supistui selvästi.

Vähittäiskaupan veroton myynti kasvoi vuositasolla 8,8 prosenttia ja sen arvo vastasi noin seitsemää miljardia euroa.

Myyntiä vauhditti non-food tuotteiden hyvä menekki etenkin joulusesongin aikana. Tämän tuoteryhmän myynnin lisäys oli 15,0 prosenttia, kun elintarvikkeiden myynti kasvoi vain 2,5 prosenttia.

Erityisen hyvin viime vuonna kehittyi suoramyynti, eli postimyynti ja verkkokauppa. Näiden jakeluteiden yhteenlaskettu myynti kasvoi vuositasolla peräti 49,7 prosenttia.

Latvia kiinnostaa ulkomaisia sijoittajia

■ Latvian yrityssectorille teki viime vuonna suoria pääomainvestointeja 1 885 ulkomaista sijoittajaa, ilmoittaa paikallinen Lursoft-yritysrekisteri. Määrä ylitti edellisvuotisen tason 11,6 prosenttia. Kaikkiaan ulkomaisten suorien investoijien kokonaismäärä oli vuodenvaihteessa 18 155 yritystä ja yksityishenkilöä.

Lursoft-rekisterin mukaan ulkomaisten pääomainvestoijien määrän lisäys ei ole viimeisten 15 vuoden aikana kertaakaan aiemmin ylittänyt 10 prosentin rajaa. Talouden kriisivuosina 1997, 1998 ja 2007 ulkomaisten investoijien määrät jopa laskivat.

Viime vuonna venäläisten sijoittajien asema vahvistui edelleen Latviassa. Sijoittajia oli nyt 780, joten itänaapurista tulneiden rahoittajien kokonaismääräksi tuli 3 558. Lursoftin mukaan venäläiset ovat tähän mennessä pääomarahoittaneet Latvian yrityssectoria 217 miljoonalla latilla eli noin 311 miljoonalla eurolla.

Uudempi ilmiö sen sijaan on ukrainalaisten ja valkovenäläisten sijoittajien vahvasti kasvanut kiinnostus Latvian yrityksiä kohtaan. Ukrainalaisten pääomasijoittajien määrä oli viime vuonna jo 146, kun niitä vuonna 2010 oli vain 48. Sijoittaminen latvialaisyrityksiin on alkanut kiinnostaa myös Valko-Venäjällä, sillä sikäläisten pääomasijoittajien määrä oli viime vuonna jo 281, kun vuonna 2010 niitä oli Lursoftin mukaan vain 40.

Sijoittajatahojen kansainvälistyminen on muutenkin kehittynyt. Viime vuonna Latviaan Uzbekistanista, Kazakstanista, Kirgisiasta ja Israelista pääomasijoituksia tehneiden määrä kolminkertaistui. Lisäksi turkkilaisten, liettualaisten ja jopa moldovolaisten sijoittajien määrä kaksinkertaistui.

Keskiaasialaisten sisämaan valtioiden sijoittajia Latviassa ovat kiinnostaneet lähinnä satama- ja logistiikkatoimintaan liittyvät kohteet.

Ukraina veti edelleen ulkomaisia investointeja

■ Ukrainaan tehtiin viime vuonna 7,5 miljardin dollarin arvosta suoria ulkomaisia investointeja, kertoo valtion investointivirasto. Riippumaton siirtymätalouksien investointioloja tutkiva Bleyzer Foundation on kuitenkin omassa ennakoarviossaan päättänyt tänä selvästi pienempään summaan eli 5–6 miljardiin dollariin. Vuonna 2010 suorien investointien kokonaissumma oli 4,6 miljardia dollaria.

Tutkimuslaitoksen mukaan Ukraina joutuu nykyisessä taloustilanteessa entistä kovemmin kamppailemaan osuudestaan kansainvälisiin investointihankkeisiin. Lisäksi Ukrainan pyrkimys integroitua Euroopan unioniin on tällä hetkellä pysähdyksissä

heikentäen ulkomaisten sijoittajien investointialttiutta.

Bleyzer Foundationin mukaan Ukrainalla on kuitenkin pysyvästi vahva strateginen merkitys EU:lle. Ukrainan markkinat ovat vuositasolla lähes 200 miljardin dollarin suuruiset ja maalla on vankkaa potentiaalia sekä raskaan teollisuuden tuotannoissa että etenkin maataloudessa.

Korkeasta poliittis-taloudellisesta maariskistä huolimatta Ukraina onkin lisännyt vetovoimaansa Euroopassa ja tähän mennessä 80 prosenttia suorista investoinneista on tullut EU-maista. Ulkomaisten investointien kokonaissumman arvioidaan tällä hetkellä ylittävän 50 miljardin dollarin rajan.

Valko-Venäjä etenee teknologian viennissä.

■ Valko-Venäjällä innovatiivinen tuotantotoiminta kehitty nopeasti. Viime vuonna maasta vietiin 3,1 miljardin dollarin arvosta korkean teknologian tuotteita, mikä vastasi seitsemää prosenttia koko viennistä. Tämän vuoden vientitavoitteeksi valtion tiede- ja teknologiakomitea on asettanut 3,9 miljardia dollaria.

Valko-Venäjän koko teollisuustuotannosta teknologisesti kehittyneiden tuotteiden valmistusosuus oli viime vuonna 17,4 prosenttia ja osuuden odotetaan edelleen kasvavan tänä vuonna.

Valtio sijoitti viime vuonna tieteseen, teknologiaan ja innovaatiotoimintaan summan, joka vastasi 0,28 prosenttia bruttokansantuotteesta. Yksityisen sektorin panostus mukaan lukien kehityskustannukset edustivat 0,57 prosenttia kansantuotteesta.

Kymmeniä uusia lakeja tieteellisten hankkeiden tueksi

Viime vuonna Valko-Venäjällä säädettiin yli 40 uutta lakia, joilla on tarkoitus säännellä ja edistää tieteellisten hankkeita. Voimassa olevien valmistuspatenttien määrä on selvässä nousussa, sillä niiden määrä on lisääntynyt yli viidenneksellä viimeisten neljän vuoden aikana.

Tällä hetkellä Valko-Venäjällä toimii noin 32 000 asiantuntijaa tutkimus- ja kehitystyön eri alueilla. Tämän henkilöstön määrä on viidessä vuodessa kasvanut yli 2 000 työntekijällä.